

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Mihala a členov senátu JUDr. M Lipovského a JUDr. Jany Serbovej v trestnej veci proti obvinenej **K K a spol.**, vedenej na Okresnom súde v Nových Zámkoch pod sp. zn. 1 T 135/2006, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 5. marca 2008 v Bratislave, prerokoval dovolanie obvinenej K K a dovolanie obvineného S L a v jeho prospech i jeho sestry Z R, podaného prostredníctvom obhajcu JUDr. R B proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 31. januára 2007, sp. zn. 1 To 2/2007 a rozhodol

t a k t o :

I. Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného S L a jeho sestry Z R **sa o d m i e t a .**

II. Podľa § 382 písm. d/ Tr. por. dovolanie obvinenej K K **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný prokurátor v Nových Zámkoch podal dňa 11. augusta 2006 na Okresný súd v Nových Zámkoch obžalobu 1 Pv 254/06-68, v ktorej obvineným S L a K K kládol za vinu spáchanie zločinu únosu podľa § 209 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa mali dopustiť na tom skutkovom základe, že

- dňa 23. marca 2006 asi o 11.30 hod. v obci B, okres N z ulice pred domom č. X po predchádzajúcej dohode a spoločným konaním odlákali do pristaveného

osobného motorového vozidla Opel Ascona, evidovaného v Maďarskej republike pod evidenčným číslom E J C, zverenú do opatery Š O uznesením Okresného súdu v Nových Zámkoch, sp. zn. P 65/1999, zo dňa 23. februára 2006 a odviezli ju na cestný hraničný priechod v Komárne, v úmysle ju zavliecť do Chorvátskej republiky cez Maďarskú republiku, kde obvinený S L podal hraničnej kontrole na J C občiansky preukaz číslo S, vyhotovený na osobu A R, narodená X, trvale bytom K, B číslo X, ktorej meno malo byť použité pri prechode štátnych hraníc, avšak počas colnej kontroly boli zaistení pracovníkmi oddelenia hraničnej polície PZ v Komárne.

Rozsudkom Okresného súdu v Nových Zámkoch zo dňa 9. novembra 2006, č. k. 1T 135/06-235, boli obvinení K K a S L uznaní za vinných zo spáchania zločinu únosu podľa § 209 ods. 1 Tr. zák. spáchaného spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák., ktorého sa mali dopustiť na novokoncipovanom skutkovom základe, že

- dňa 23. marca 2006 asi o 11,30 hod. v obci B, okres N z ulice po predchádzajúcej dohode odlákala K K do pristaveného osobného motorového vozidla Opel Ascona, evidovaného v Maďarskej republike pod evidenčným číslom E, ktorého vodičom bol obžalovaný S L, J C, narodenú X, trvale prihlásenú bytom N, K, prechodne bytom B číslo X, ktorej bola rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky z 18. februára 1999, sp. zn. 7 Nc 1328/98, obmedzená spôsobilosť na právne úkony a ktorá bola zverená do opatery Š O uznesením Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. P 65/1999, zo dňa 23. februára 2006 a odviezli ju na cestný hraničný priechod v Komárne, v úmysle vycestovať do Chorvátskej republiky cez Maďarskú republiku, kde obžalovaný S L podal hraničnej kontrole na J C občiansky preukaz číslo S vyhotovený na osobu A R, narodená X, trvale bytom K, B číslo X, ktorej meno malo byť použité pre J C pri prechode štátnych hraníc, avšak počas colnej kontroly boli zaistení pracovníkmi oddelenia Hraničnej polície PZ v Komárne.

Za to okresný súd obvinenej K K podľa § 209 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 4, § 37 písm. m/ Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a šesť mesiacov, ktorý podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. nariadil vykonať v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Obvinenému S L podľa § 209 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere tri roky, ktorý nariadil podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. vykonať v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Na verejnom zasadnutí konanom dňa 31. januára 2007 v dôsledku odvolaní podaných oboma obvinenými i okresným prokurátorom konajúci druhostupňový Krajský súd v Nitre vyhlásil rozsudok, č. k. 1 To 2/2007-274, ktorým v bode I. podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu. Na základe ustanovenia § 322 ods. 3 Tr. por. K K a S L uznal za vinných zo spáchania zločinu únosu spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. vo vzťahu k ustanoveniu § 209 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., ktorý novokoncipoval na skutkovom základe, že

- dňa 23. marca 2006 o 11,30 hod. po predchádzajúcej spoločnej dohode prišli na osobnom motorovom vozidle Opel Ascona, evidovanom v Maďarskej republike pod evidenčným číslom E do obce B, okres N, kde na miestnej komunikácii obžalovaná K K odlákala svoju sestru J C, narodenú X, trvale bytom N, K, prechodne B X, ktorej bola rozsudkom Okresného súdu v Nových Zámkoch z 18. februára 1989, sp. zn. 7 Nc 1328/98, obmedzená spôsobilosť na právne úkony z dôvodu duševnej poruchy a ktorá bola zverená do opatery Š O uznesením Okresného súdu v Nových Zámkoch z 23. februára 2006, sp. zn. P 65/99, o čom obaja obžalovaní vedeli a v aute ju odviezli na cestný hraničný priechod v K, v úmysle zavliecť ju do cudziny Bosny a Hercegoviny cez Maďarskú republiku, kde obžalovaný S L podal hraničnej kontrole za J C občiansky preukaz číslo S vyhotovený na A R, narodená X, bytom K, B číslo X, ktorý občiansky preukaz mal byť použitý pre J C aj pri prechode ďalších štátnych hraníc, následne počas colnej kontroly boli zaistení pracovníkmi oddelenia hraničnej polície PZ Komárne.

Za to krajský súd obvinenému S L podľa § 209 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. za zistenej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j/ Tr. zák. uložil trest odňatia slobody v trvaní sedem rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Obvinenej K K podľa § 209 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. za zistenej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m/ Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere desať rokov, pričom podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. ju na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu so stredným stupňom stráženia.

V bode II. postupom podľa § 319 Tr. por. odvolania obvinených K K a S L ako nedôvodné zamietol.

Z uvedeného vyplýva, že k právoplatným odsúdeniam obvinených K K a S L došlo na základe vyššie citovaných odsudzujúcich rozhodnutí dňom 31. januára 2007, počnúc ktorým dňom obaja obvinení právoplatne uložené tresty odňatia slobody vykonávajú po zhodnom započítaní väzby od 23. marca 2006 do 31. januára 2007.

Dňa 25. apríla 2007 (č. I. 344-350 spisu) doručila priamo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (sp. zn. Nt 174/07) dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok obvinená K K, pričom toto bolo obratom zaslané príslušnému Okresnému súdu v Nových Zámkoch.

Okresný súd v Nových Zámkoch bez ďalšieho dňa 25. júna 2007 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky uvedené dovolanie K K (z č. I. 344-350 spisu) s fotokópiami oboch odsudzujúcich rozhodnutí a kompletným dovtedy zhromaždeným spisovým materiálom, pričom takéto dovolanie bolo vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Tdo 34/2007.

Dňa 29. júna 2007 bolo Okresnému súdu v Nových Zámkoch doručené aj dovolanie obvineného S L, ktoré podal ním splnomocnený obhajca JUDr. R B, a to jednak za samotného obvineného a jednak aj v mene jeho sestry Z R.

Z písomných dôvodov tohto dovolania je zrejmé, že obvinený i jeho sestra jedným písomným podaním namietali skutkové a právne závery súdov oboch druhov a stupňov, ktoré konali a rozhodli v pôvodnom konaní. Dovolanie opreli o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. d/, písm. i/ Tr. por. Hneď v úvode dovolacích dôvodov napadli skutkové závery odsudzujúcich rozhodnutí s akcentom na okolnosť,

že obvinený L nevedel o zverení J C do starostlivosti inej osoby, ani o jej pozbavení spôsobilosti na právne úkony a rovnako ani nevedel, že mala byť zavlčená do Bosny a Hercegoviny, čo robí rozsudok odvolacieho krajského súdu vzhľadom na nedostatok dôkazov nepreskúmateľným. V ďalšom dovolateľ namietal, že krajský súd dospel k iným skutkovým záverom ako súd prvého stupňa bez vykonania patričných dôkazov. V sumáre dovolaníam namietal fakt, že obvinenému L nebolo preukázané úmyselné zavinenie. V petite preto navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 31. januára 2007, sp. zn. 1 To 2/2007, i jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu v Nových Zámkoch zo dňa 9. novembra 2006, sp. zn. 1 T 135/2006. Neuviedol, ako sa má po takomto postupe ďalej konať.

V lehote stanovenej predsedom senátu Okresného súdu v Nových Zámkoch sa z oprávnených procesných strán písomne vyjadril okresný prokurátor písomným podaním zo dňa 26. septembra 2007, keď vyslovil názor, že rozsudok Krajského súdu v Nitre z 31. januára 2007, sp. zn. 1 To 2/2007, je zákonný a správny.

Dňa 19. septembra 2007 zaslal okresnému súdu písomné vyjadrenie aj Š O. Uviedol v ňom, že k pôvodnému konaniu nemá čo dodať a ak obaja obvinení namietajú zavinenie, logicky nemali v inkriminovanom čase v obci B čo robiť.

Takto zhromaždený spisový materiál bol predložený dovolaciemu súdu dňa 18. októbra 2007, pričom bol vedený na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Tdo 54/2007.

Predseda senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uznesením zo dňa 19. decembra 2007 podľa § 21 ods. 3 Tr. por. per analogiam obe trestné veci, sp. zn. 3 Tdo 34/2007 a 3 Tdo 54/2007, spojil na spoločné prejednanie a rozhodnutie, pričom od tohto okamihu je spoločné konanie vedené pod sp. zn. 3 Tdo 54/2007.

Predseda senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky doručil dňa 31. januára 2008 obvinenej K K výzvu na doplnenie dovolania. V uvedenej písomnosti obvinenú poučil v tom smere, že podľa § 373 ods. 1 Tr. por. obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu, pričom súčasne jej oznámil, že podľa § 373 ods. 2 Tr. por. obvinený musí

byť v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom. Súčasne jej stanovil 30-dňovú lehotu od doručenia výzvy na splnenie vyššie uvedených podmienok s poučením, že jej podanie z 25. apríla 2007 je neúplné a v zmysle § 379 ods. 1 Tr. por. trpí konkrétnymi odstrániteľnými chybami – nedostatkami. Zároveň obvinenej adresoval upozornenie, že ak v stanovenej lehote nevyvinie patričnú súčinnosť, v zmysle § 382 písm. d/ Tr. por. bude jej dovolanie bez meritórneho preskúmania veci odmietnuté.

Zo spisového materiálu vyplýva, že obvinená uvedenú výzvu predsedu senátu nerešpektovala a v stanovenej lehote naznačeným spôsobom nepostupovala. Dňa 7. februára 2008 predsedovi senátu doručila list, v ktorom uviedla, že si obhajcu nezvolila, a že takýto postup mal iniciovať Najvyšší súd Slovenskej republiky. V ďalšom sa dovolávala svojej nevinu, nastolenia spravodlivosti a vyslovila názor, že má nárok na bezplatnú obhajobu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle § 377 Tr. por. na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 381 Tr. por. prejednal dovolanie podané obvinenou K K a zistil, že nie sú splnené podmienky dovolania napriek postupu podľa § 379 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 373 ods. 1 Tr. por. obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 **môžu podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu.**

Podľa § 373 ods. 2 Tr. por. obvinený musí byť v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom.

Podľa § 379 ods. 1 Tr. por. ak podanie nie je úplné, alebo má iné odstrániteľné chyby, predseda senátu vyzve osobu oprávnenú podať dovolanie alebo obhajcu obvineného, aby tieto nedostatky odstránil. Predseda senátu zároveň určí primeranú lehotu na ich odstránenie.

Podľa § 382 písm. d/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1.

Z vyššie uvedených faktov vyplýva, že od formálneho vlastnoručne podaného dovolania obvinenou K K dňa 25. apríla 2007 do dnešného dňa nedošlo k splneniu zákonom vyžadovaných podmienok a ani k naplneniu pokynov koncipovaných výzvou predsedu senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z jej strany, takže obvinená dovolanie s náležitosťami obsiahnutými v ustanovení § 373 ods. 1 Tr. por. do dnešného dňa napriek výzve a patrične jasnému poučeniu nepodala.

Zhrnúc tieto skutočnosti preto Najvyšší súd Slovenskej republiky bez meritórneho skúmania veci na neverejnom zasadnutí dovolanie obvinenej K K postupom pod bodom II. v súlade s ustanovením § 382 písm. d/ Tr. por. odmietol. Obvinenej dáva do pozornosti ustanovenie § 40 Tr. por., a z neho tú príslušnú dikciu zákona, podľa ktorej obvinenému, nemajúcemu dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby sa obhajca ustanoví, avšak túto skutočnosť **musí obvinený preukázať**. V prejednáwanej veci si takúto povinnosť obvinená nespĺnila od doby podania dovolania a po dobu dlhšiu ako desať mesiacov ju nepreukázala a nedokumentovala, pričom je irelevantné, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody.

Odlíšná je situácia u dovolateľa – obvineného S L a jeho sestry S R. Tieto osoby podali dovolanie za splnenia procesných podmienok prostredníctvom obhajcu JUDr. R B a učinili tak v zákonom stanovenej trojročnej lehote.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle § 377 Tr. por. na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 381 Tr. por. prejednal takto podané dovolanie a zistil, že nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

d/ hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,

i/ rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Zo znenia príslušných ustanovení Trestného poriadku a z inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd rozhodujúci o mimoriadnom opravnom prostriedku – dovolaní, je viazaný skutkovým stavom, ako ho zistili súdy prvého a druhého stupňa v pôvodnom konaní. Rovnako ani nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

V posudzovanej trestnej veci je z dôvodov dovolania (ako aj z celého obhajobného postoja obvineného S L prezentovaného počas pôvodného trestného konania) zrejmé, že namietal spôsob, akým súdy oboch stupňov vyhodnotili v pôvodnom konaní vykonané dôkazy v jeho neprospech. Avšak skutok v znení koncipovanom Okresným súdom v Nových Zámkoch a prevzatom Krajským súdom v Nitre je pre Najvyšší súd Slovenskej republiky záväzný, z čoho sekundárne vyplýva, že aj ustálená právna kvalifikácia skutku je v súlade so zákonom a správna.

Pôvodné konanie v žiadnom prípade nevykazuje porušenie zákona v tom smere, aby bolo možné akceptovať dôvody dovolania uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. K takýmto pochybeniam totiž v pôvodnom konaní pred súdmi oboch druhov a stupňov nedošlo. Ako bolo vyššie uvedené vo vzťahu k ustanoveniu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. platí, že hodnotenie skutkového stavu i samotných dôkazov je výlučnou kompetenciou konajúcich súdov. Ak takéto príslušné súdy došli k iným skutkovým a právnym záverom ako si predstavoval obvinený S L, to neznamená, že došlo k porušeniu zákona, resp. jeho práva na obhajobu, alebo poprípade práva na spravodlivý proces. Preskúmaním veci dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj k tomu ďalšiemu záveru, že súdy rozhodujúce v pôvodnom konaní neporušili zásadu zachovania totožnosti skutku v rozsahu na aký poukazoval dovolateľ.

Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. d/, písm. i/ Tr. por. v posudzovanej veci obvineného S L nie sú dané, a preto dovolací súd dovolanie tohto obvineného i jeho sestry Z R podľa § 382

písm. c/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí bez meritórneho preskúmania veci postupom obsiahnutým v bode I. odmietol.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 5. marca 2008

JUDr. Ján M i h a l, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: